

EFSA:N ADVISOR FORUMIN KOKOUS 11. – 12.6.2015**Paikka:** Latvia, Jurmala 11.- 12.6.2015**Osallistajat Evirasta:** Matti Aho***Yhteenvedo***

Neuvoa-antavan foorumin (AF) 56. kokous pidettiin EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiossa Latviassa. Kokouksen pääosaan nousi keskustelu EFSA:n ja jäsenvaltioiden yhteistyön syventämisestä, erityisesti tulevien riskinarviointihankkeiden esittely oli saanut jäsenvaltiot liikkeelle. BIOHAZ paneeli esittäytyi.

Kokouksen kulku

Paikalla ei ollut CH:n, CY:n, IS:n ja LT:n edustusta. Hakijamaat eivät vielä osallistu kokoukseen, koska komission tätä koskeva ohjelmaa ei ole vielä avattu uudelleen. Hallintokomiteaa edustivat puheenjohtaja Sue Davies ja varapuheenjohtaja Jaana Husu-Kallio. Kokouksen puheenjohtajana toimi pääjohtaja Bernhard Url. LV:n varaeläinlääkintäpäällikkö Janis Altenburgs esitti puheenjohtajavaltion tervehdyksen.

EFSA:n Bernhard Url kertoi vierailleensa juuri ennen kokousta UK:ssa, ES:ssa, LT:ssa ja EE:ssä. Nämä jäsenvaltiot kertoivat lyhyesti hyödyllisiksi katsomistaan tapaamisista. Url kertoi myös EFSA:n organisaation muutoksista. Neuvoa-antavaa foorumia (AF) palveleva sihteeristö on siirretty nyt osaksi viestintä- ja ulkoisia suhteita käsittelevää osastoa sekä tiedekomiteaa palveleva ja nousevia riskejä käsittelevä ryhmä osaksi riskinarviointeja ja tieteellistä apua antavaa osastoa.

Hallintokomitean terveiset ja EFSA:n strategia sekä yhdistetty suunnitteluasiakirja

EFSA:n hallintokomitean puheenjohtaja Sue Davies ja varapuheenjohtaja Jaana Husu-Kallio esittelivät näkemyksiään EFSA:n strategiasta, OpenEFSA-hankeesta, tieteellisen yhteistyön tiekartan toteuttamisen haasteista sekä tarpeesta proaktiivisuuteen. Merkillepantavaa puheenvuoroissa oli se, että niissä tuettiin eurooppalaisen riskinarviointikapasiteetin kasvattamista eli EFSA:n ja jäsenvaltioiden yhteistyön syventämistä. Keskustelussa SE, FI, DE, ES, FR ja IT nostivat esiin haasteen saada eurooppalaiseen riskinarviointityöhön mukaan nuoria tutkijoita, nykyisen paneelijärjestelmän kestävyuden, riskinarviointimetodien harmonoinnin tarpeen ja voimavarojen joustavan käytön tarpeen.

EFSA:n Ana Afonso esitteli puhelimitse EFSA:n suunnitteluasiakirjaa ja strategia-asiakirjaa, jotka olivat matkalla seuraavan viikon hallintokomitean käsittelyyn. Keskustelussa toivottiin EFSA:n näkyvyyden parantamista. Url totesi, että suunnitteluasiakirja ja strategiadokumentti ovat tulossa lausuntokierrokselle myöhemmin syksyllä.

Aihealueet temaattisille apurahoille

EFSA:n Stef Bronzwaer kertoi ensimmäisen temaattisia apurahoja koskeneen haun sujuneen hyvin ja haku-papereita on tullut riittävästi. Rahoitettavien hankkeiden valintaa ei käsitellä neuvoa-antavassa foorumissa, koska paikalla on myös hakijaorganisaatioiden edustajia. Bronzwaer esitteli asiakirjan, jossa ehdotettiin 12 uutta aihealuetta seuraavaan 1 M€:n hakuun. BE, FI, FR, NO ja SE toivottivat uuden haun tervetulleeksi. Totesin, että ehdotuksissa olisi tarpeen näkyä aiemmin keskusteluissa esiintynyt holistinen näkökulma ts. koko ketjua koskevien riskinarviointien preferenssi. EFSA:n sihteeristö korjaa asiakirjaa käydyn keskustelun perusteella. Muutoksia ja uusia ehdotuksia voi esittää 7.8. asti.

Väitöskirjatutkijoiden ja varttuneempien tutkijoiden (fellowsih) vaihto-ohjelma

EFSA:n Stef Bronzwaer esitteli uuden, ECDC:ltä lainatun (EPIET-ohjelma), mallin väitöskirjatutkijoiden ja varttuneempien tutkijoiden vaihto-ohjelmista. Ideat herättivät suurta innostusta. Sovittiin, että FR:n, IT:n, UK:n, LV, DK:n, NL:n, AT:n ja DE:n muodostama keskusteluryhmä auttaa sihteeristöä muokkaamaan ehdotusta paremmaksi. Jäsenvaltioita pyydettiin myös ilmoittamaan kiinnostuksensa osallistua varttuneempien tutkijoiden vaihto-ohjelmaan sekä kiinnostuksensa mahdollisuuteen tarjota vaihtopaikkaa omasta organisaatiostaan.

Komission REFIT-hankkeen tilannekatsaus

Komission Jeannie Vergnettes kertoi, että komissio organisoii REFIT-hankkeeseen liittyen työryhmäkokouksen yleisen elintarvikeasetuksen 178/2002 EFSA-kohdista 29.6. Brysselissä. Jäsenvaltioiden AF-edustajia pyydettiin ottamaan yhteyttä oman maansa edustajaan (FI Anne Haikonen, MMM) em. kokouksessa ja välittämään kokoemuksensa tälle.

Katsaus mehiläisten terveyttä koskeviin hankkeisiin

EFSA:n Tobin Robinson esitteli EFSA:n aktivitteetia, erityisesti MUST-B-hanketta. BU, FR, NL, NO, AT ja FI kertoivat omista hankkeistaan. Esillä ovat sekä neonikotinoidit että mehiläistaudit. Kansainvälistä yhteistyötä perättiin ja Robinson lupasi EFSA:n pitävän tämän mielessään.

EFSA:n Juliane Kleiner totesi, että neonikotinoideja koskeva riskinarviointi valmistuu heinäkuun loppuun mennessä.

Viestintäkuulumiset

EFSA:n väliaikainen viestintäjohtaja Shira Tabachnikoff kertoi puhelimitse edellisen AF:n kokouksen keskustelun pohjalta mitä on suunniteltu AF:n ja sen viestintäryhmän linkin parantamiseksi. Ehdotuksen mukaan joitakin AF:n jäseniä osallistuisi myös viestintäryhmän kokouksiin jonkinlaisena ohjausryhmänä. Keskustelussa ajatus epäilytti. Url keskeytti keskustelun ja totesi, että asiaa on syytä harkita uudelleen.

AF:n toiminnan itsearviointi

Konsultti Malcom Parker esitteli 12 AF:n jäsen haastattelun tulokset ja keskustelutti pienryhmiä. Näkemykset koottaan yhteen ja niitä esitellään joulukuun 2015 AF:n kokouksessa.

BIOHAZ-paneelin ja sitä avustavan yksikön toiminnan esittely

Paneelin puheenjohtaja John Griffin ja sitä tukevan yksikön vetäjä, EFSA:n Ernesto Liebana esittelivät paneelin laajaa toimintakenttää. LV oli kiinnostunut lihantarkastuksen moderisointia koskevista arvioista. FI ja UK toivottivat koko ketjua koskevat riskianalyysit tervetulleeksi ja painottivat mikrobilääkeresistenssin kanssa tehtävää työtä. FR:n kysymykseen työn luonteen muutoksesta EFSA:n Marta Hugas vastasi, että ajan saatossa on siirrytty kvalitatiivisesta kvantitatiiviseen suuntaan, ennustavaan mallintamiseen ja tilastotieteellisiin arvioihin. Alue on myös ensimmäinen, jolle on koettu tarpeelliseksi perustaa tieteellinen verkosto.

Tulevat riskinarviointihankkeet

EFSA:n Jef Moon esitteli uusitun taulukon, joka oli jo melkoisen laaja. Taulukon täyttöä varten on laadittu erillinen ohjeistus, jota osa jäsenmaista ei ollut noudattanut tai ilmoitti olevansa noudattamatta (FI). Yhteisesti todettiin, että uusi malli on edistysaskel, mutta ei vielä odotettu lopputulos. URL totesi, että hanke on jo lisännyt jäsenvaltioiden välistä luottamusta ja ollut siten hyödyllinen. Eri jäsenvaltiot bongasivat taulukosta yhteistyökohteita: UK DE:n pestisidiarvioinnit ja AT riskien kartoitustyön. BE kertoi kontaktimateriaaleja koskevasta tietokannasta.

EFSA:n Tobin Robinson kertasi EFSA:n viime aikana saamat riskinarviointimandaatit. Robinson jatkoi kertomalla keskusteluista nousevien riskien tieteellisessä verkostossa (syanobakteerit) ja sidosryhmien konsultaatiivisessa ryhmässä (testimenetelmät tuntemattomien, mutta hälyttävien kemiallisten riskien tunnistamiseksi).

Latvian OpenData-hanke

LV:n Aivars Berzins kertoi puheenjohtajuuteen liittyvästä OpenData-hankkeesta sekä BONUS+ -hankkeesta, jolle on saatu rahoitusta EU:n tutkimuksen 7. puiteohjelmasta. Keskustelussa pohdittiin datan vaihdon ongelmia niin muotoilun kuin kieltenkin suhteen. URL totesi, että EFSA on työskennellyt ponnekkaasti yhteisen eurooppalaisen datan keräysmallin puolesta.

Jäsenvaltioiden esille nostamia asioita

Unkarin kampylobakteeriarvio

HU:ssa oli pohdittu kampylobakteereita koskevan riskinhallinnan hyödyllisyyttä. Mallin mukaisen riskien hallinnan käyttöön otto olisi HU:n tutkimuksen mukaan hyödyllistä kaikkialla muualla Euroopassa paitsi Suomessa. FI totesi, että em. riskien hallintatavat ovat jo käytössä eikä niitä ole tarpeen ottaa käyttöön toista kertaa. Pohjoismaissa on käynnissä DK:n vetämä hanke, johon kannattaisi tutustua. UK piti kampylobakteereiden aiheuttaman riskin arviointia tärkeänä. LU totesi FI:n tapaan, että arvioinnissa oli käytetty melko rohkeita oletuksia ja että arviointi hyötyisi paremmasta epävarmuuden huomioon ottamisesta.

Ranskan riskiprofiili hyönteisistä

FR:n Rozenn Saunier esitteli ANSES:n laatiman raportin. Monet jäsenvaltiot ovat työskennelleet saman ongelman parissa. EFSA:n Tobin Robinson kertoi, että EFSA:n hyönteisarvio valmistuu syyskuussa 2015.

Alankomaiden hanke riskien vertailusta lihaketjussa

NL:n Hub Noteborn esitteli raportin, jonka mukaan lihaketjussa mikrobiologiset riskit (salmonella, kampylobakteeri) ovat suhteessa moninkertaiset verrattuna kemiallisiin riskeihin (vierasaineet, eläinlääkkeet). Esi-tykselle nyökkäiltiin.

Kreikan kansallinen kysely artikla 36 organisaatioille

GR:n Eirini Tsigarida esitteli kyselyn tulokset. Yhteydenpitoa kansallisella tasolla pidettiin hyödyllisenä.

Työkokous elintarvikevälitteisistä virusinfektioista

UK:n Penny Bramwell kertoi, että alustavan suunnittelun perusteella tullaan järjestämään tapaaminen vuoden 2016 alussa. Fokus tulee olemaan noroviruksissa sekä A- ja H-hepatiiteissa.

Sveitsin havainto bisfenoli F:n esiintymisestä sinapissa

EFSA:n Bernhard Url kertoi poissaolevan CH:n puolesta tehdystä havainnosta.

Uusi tieteellinen verkosto: eläinlääkejäämiä koskeva datankeruu

EFSA:n Marta Hughes kertoi EFSA:n komissiolta saamasta datankeruumandaatista. Mandaatin toteuttamista varten tarvitaan jäsenvaltioiden edustajista koostuva verkosto. Ajatus todettiin hyväksi.

Artikla 30 mukainen eriävien näkemysten sovittelu

EFSA:n Tobin Robinson esitteli monien AF-kokousten keskusteluiden pohjalta hiotun ohjeistusasiakirjan. Pienten teknisten muutosten myötä asiakirja hyväksyttiin.

Muut asiat**AF:n ja Focal Point ryhmän yhteiskokous Milanossa lokakuussa 2015**

EFSA:n Stef Bronzwaer pyysi muutamia jäsenvaltioita avustamaan tulevan kokouksen valmistelua. UK ja IE lupautuivat.

Italian sessio Milanon EXPO:n yhteydessä 14.10.2015

IT:n Giancarlo Belluzzi kertoi aamupäiväksi 14.10.2015 suunnitellusta ”Globalized trade as driver of emerging risk” seminaarista.

Lopuksi muistutettiin DE:n Food Safety Almanac julkaisua koskevasta kyselystä (FI vastannut) sekä EFSA:n tilaamasta AF:n työn itsearviointia koskevasta Delphi-kyselystä (FI vastannut 1. vaiheeseen). FR ja CR informoivat tulevista konferensseista ja LU puheenjohtajuuskautensa suunnitelmista.

Seuraava kokous on Milanossa 13.10.2015.